

Psychedelika v terapii cluster headache

Michal Židó^{1,2}, Tomáš Páleníček³, Ivana Štětkářová^{1,2}

¹Neurologická klinika, 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, Praha

²Neurologická klinika Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha

³Národní ústav duševního zdraví, Klecany

Psychedelika jsou psychoaktivní látky, které bezprostředně po užití typicky vyvolávají změny vnímání, myšlení, emotivity a kognitivních procesů. V poslední době se intenzivně zkoumá jejich antidepresivní a anxiolytický efekt. Hlavní výhodou těchto látek je rychlý nástup účinku s dlouhodobým účinkem po podání jedné či jen několika málo dávek. Mají také dobrý bezpečnostní profil. Další využití mohou mít tyto látky v léčbě chronických bolestí u neuropatie a primárních bolestí hlavy, například cluster headache. Cluster headache neboli syndrom nakupených bolestí hlavy je vzácné onemocnění projevující se epizodami intenzivních bolestí hlavy s vegetativním doprovodem, které mohou pacienty výrazně limitovat. I když je konvenční léčba u většiny pacientů dostatečně účinná a bezpečná, existuje určitá skupina pacientů, u kterých tomu tak není. Proto se nadále pátrá po nových léčebných možnostech. Nový potenciální zdroj terapie cluster headache může na základě recentních dat představovat právě i skupina tryptaminových a ergolinových psychedelik, například psilocybin a diethylamid kyseliny lysergové (LSD) a některé jejich deriváty. Jedná se však zatím pouze o léčbu experimentální.

Klíčová slova: cluster headache, psychedelika, psilocybin, bolest hlavy.

Psychedelics in the treatment of cluster headaches

Psychedelics are psychoactive substances that typically cause changes in perception, thinking, emotionality, and cognitive processes immediately after use. Recently, their antidepressant and anxiolytic effects have been intensively investigated. The main advantage of these substances is the rapid onset and long-lasting effect after administration of one or only a few doses. They also have a good safety profile. These substances can also be used to treat chronic neurogenic pain and primary headaches, e.g. cluster headache. Cluster headache is a rare disease, manifested by episodes of intense headaches with vegetative accompaniment, which can significantly limit patients. Although conventional treatment is sufficiently effective and safe for most patients, there is a certain group for whom this is not the case. Therefore, the search for new treatment options continues. Based on recent data, a group of tryptamine and ergoline psychedelics, for example psilocybin and lysergic acid diethylamide (LSD), and some of their derivatives, may represent a new potential source of cluster headache therapy. This treatment is still experimental.

Key words: cluster headache, psychedelics, psilocybin, headache.

Psychedelika (jinak zvané i serotonergní halucinogeny) patří do skupiny psychoaktivních látek, které mohou vyvolat změny vnímání (typicky změny vizuální složky ve smyslu iluzí, pseudohalucinací a někdy až halucinací),

změny myšlení a dalších kognitivních procesů (interocepce, sebeuvědomování, vnímání času, ale třeba i paranoidní myšlenky či porucha soustředění) a změny emotivity (nálady a emoce) jak v kladném, tak i zápor-

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

M.Ž. a I.Š. bez konfliktů zájmů

T.P. má podíl ve společnosti „Psyon s.r.o.“ a „Společnost pro podporu neurovědního výzkumu s.r.o.“, založil „PSYRES“ – Nadační fond pro výzkum psychedelik a konzultuje pro společnost GH Research a CB21-Pharma. T.P. byl/je zapojen do klinických studií firem Compass Pathways, MAPS, Ketabon, GH-Research s psilocybinem, MDMA, ketaminem a 5-MeO-DMT, které nesouvisí se stávajícími publikacemi.

Funding/Support:

Tato práce byla podpořena projektem PsyPal z programu Horizon Europe (grant č. 101137378, HORIZON-HLTH-2023-DISEASE-03-01), z grantu agentury pro zdravotnický výzkum (AZV; projekt NU21-04-00307) a z grantu Cooperatio 38 Neuroscience.

Cit. zkr: *Klin Farmakol Farm.* 2025;39(1):62-66

<https://doi.org/10.36290/far.2025.021>

Článek přijat redakcí: 10. 12. 2024

Článek přijat k tisku: 3. 2. 2025

MUDr. Michal Židó, Ph.D.

michal.zido@fnkv.cz